

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Gdje i kako>**Troškovi**

Troškovi

Poljska

Ova stranica sadržava informacije o troškovima pravosuđa u Poljskoj.

Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade za usluge pravnih stručnjaka

Odvjetnici

U Poljskoj se nagrada za rad u pojedinačnim slučajevima određuje dogovorom između odvjetnika (*adwokat*) i stranke, u skladu sa zakonom. U obzir se mogu uzeti sljedeći čimbenici:

složenost i opseg pravnog pitanja

vrijeme potrebno za pravilno izvršenje posla

iskustvo i stručnost odvjetnika

rokovi

stupanj žurnosti

drugi čimbenici.

U skladu s Uredbom ministra pravosuđa o naknadama za usluge odvjetnika od 28. rujna 2002. (*Rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*), pri određivanju nagrade za rad mora se uzeti u obzir:

vrsta i složenost predmeta

potreban rad na predmetu.

U posebnim slučajevima, ovisno o materijalnoj i obiteljskoj situaciji stranke, odvjetnik može odrediti manju nagradu za rad od one koja je predviđena Zakonom o sudskim troškovima u građanskim predmetima (*Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*).

U pravilu, stranka koja je izgubila spor podmiruje troškove sudskog postupka. Međutim, iznos koji utvrdi sudac (za odvjetničko zastupanje) mora biti u okviru koji je određen Uredbom ministra pravosuđa o naknadama za usluge odvjetnika od 28. rujna 2002. Stoga (u skladu sa stavkom 2.) naknada ne smije biti viša od minimalne stope pomnožene sa šest ni od vrijednosti predmeta spora. Iznos naknada ovisi i o prirodi i ciljevima predmeta te o fazi postupka. U poglavljima od 2. do 5. Uredbe definirane su minimalne naknade za razne vrste predmeta.

Pravni savjetnici

Na pravne se savjetnike (*radcy prawni*) u Poljskoj primjenjuju pravila slična onima koja vrijede za odvjetnike.

Sudski ovršitelji

Poljskim pravom utvrđene su i naknade za sudske ovršitelje (*komornicy*) - u Zakonu o sudskim ovršiteljima i ovršnom postupku (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*).

Opća su pravila sljedeća:

u svim financijskim predmetima nagradu za rad treba izračunati kao postotak iznosa vjerojatne tražbine. Kada sudski ovršitelj osigura novčanu tražbinu, nagrada koju plaća vjerovnik ne može biti viša od 2 posto vrijednosti tražbine niti može biti manja od 3 posto prosječne mjesečne plaće ili veća od tog iznosa pomnoženog s 5.

Pri izvršenju tražbine, sudski ovršitelj naplaćuje naknadu od dužnika koja je 15 posto tražbine. To ne može biti manje od 10 posto prosječne mjesečne plaće i ne može biti više od te vrijednosti pomnožene s 30.

U nefinancijskim predmetima, kada sudski ovršitelj osigura i izvrši nenovčanu tražbinu, nagrada je fiksna.

Fiksni troškovi

Fiksni troškovi u građanskim postupcima

Naknade i troškovi obuhvaćeni su Zakonom kojim se uređuju sudski troškovi u građanskim predmetima.

Naknada je novčani iznos obračunat za svaki podnesak predan sudu, ako je takva naknada predviđena zakonom. Postoje tri vrste naknada: promjenjiva, fiksna i osnovna.

Iznos naknade ovisi o prirodi predmeta: građansko pravo, obiteljsko pravo, trgovačko pravo ili drugo. Pri određivanju troškova u obzir se uzima i vrsta pravne radnje.

Troškovi uključuju troškove povezane sa sudjelovanjem stranaka, svjedoka i vještaka u postupku. Oni ovise o uloženoj **vremenu i trudu**. Troškovi mogu uključivati nagrade za rad tumača i prevoditelja, putne troškove i troškove smještaja te nagradu za izgubljene prihode svjedoka zbog vremena provedenog na sudu. Ostali su troškovi koji se uzimaju u obzir: nagrada za rad drugih institucija i osoba, ispitivanje dokaza, prijevoz i čuvanje životinja i predmeta, vrijeme provedeno u pritvoru te objave.

Osim toga, postoje i **troškovi spora**. Oni se sastoje od sudskih troškova, troškova pripreme ročišta i radnji koje poduzima odvjetnik ili pravni savjetnik radi zastupanja stranke (uključujući naknade za zastupanje i savjetovanje).

Opće je pravilo da stranka koja izgubi spor mora stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškove koji su razumno nastali radi zaštite interesa potonje stranke, osim ako je predviđeno drugačije. Međutim, za naknadu troškova stranka koja je dobila spor mora pričekati izricanje presude. O pitanju troškova odlučuje se u zadnjoj fazi sudskog postupka, netom prije izricanja konačne presude.

Faza građanskog postupka u kojoj fiksni troškovi moraju biti plaćeni

Iznos koji treba platiti plaća se u trenutku predaje podneska sudu - (članak 10. Zakona o sudskim troškovima u građanskim predmetima).

Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Općenito, troškovi nisu fiksni, nego se obračunavaju nakon izricanja presude. Iznos ovisi o trajanju postupka, izrečenoj kazni i naknadama za vještake.

Fiksni se troškovi mogu predvidjeti samo u predmetima pokrenutima privatnom tužbom, kada osoba koja podnosi optužni prijedlog mora platiti fiksnu početnu naknadu.

Faza kaznenog postupka u kojoj fiksni troškovi moraju biti plaćeni

Fiksni troškovi za stranke u kaznenom postupku moraju se podmiriti nakon presude (koja je pravomoćna i obvezujuća za stranke).

Osnovni troškovi u ustavnim postupcima

Poljskim **Zakonikom o građanskom postupku** predviđena je (u članku 424.) mogućnost podnošenja zahtjeva za ocjenu konačne presude donesene u drugostupanjskom postupku. To se može učiniti ako je presudom nanесena šteta stranci te ako promjena ili ukidanje odluke/presude nije bilo ili nije moguće (zahtjev za ocjenu suglasnosti presude sa zakonom).

Takav je zahtjev moguć i kada se nesuglasnost sa zakonom odnosi na kršenje temeljnih pravila pravnoga poretka, kršenje ustavnih sloboda ili ljudskih i građanskih prava te kada je presuda izrečena u prvostupanjskom postupku. U tom je slučaju **Zakonom o sudskim troškovima u građanskim predmetima** utvrđena obvezna naknada. To je osnovna naknada od 30 PLN, osim ako je Zakonom predviđeno drukčije (članak 14.).

Postoje i izuzeća od tog pravila; naknada u sljedećim postupcima iznosi:

40 PLN, ako se zahtjev zasnovan na nesuglasnosti odnosi na izvanparnični postupak pokrenut po službenoj dužnosti.

1 000 PLN, ako se zahtjev zasnovan na nesuglasnosti odnosi na odluku predsjednika Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja i zaštitu potrošača.

3 000 PLN, ako se zahtjev zasnovan na nesuglasnosti odnosi na odluku predsjednika Nacionalnog vijeća za radiodifuziju.

Osnovni troškovi ustavnih postupaka u kojima fiksni troškovi moraju biti plaćeni

Osnovni troškovi ustavnih postupaka trebaju biti plaćeni pri podnošenju tužbe sudu (članak 10. Zakona o sudskim troškovima u građanskim predmetima).

Informacije koje je pravni zastupnik dužan prethodno dostaviti

Prava i obveze stranaka

Prema **zakonskim propisima**, pravni zastupnici nisu odgovorni za konačni ishod postupka. Oni su jedino dužni održati odgovarajuću razinu marljivosti i poduzeti sve potrebne mjere za pravilno vođenje predmeta. To znači i da zastupnici imaju pravo odabrati informacije koje mogu biti korisne njihovim strankama.

Neke su dužnosti predviđene kodeksima profesionalnog ponašanja. Međutim, njih izdaju strukovne komore i sasvim su deklarativne prirode. U slučaju kršenja, pokreće se samo stegovni postupak.

Nastali troškovi

koje snosi stranka koja dobije spor

koje snosi stranka koja izgubi spor.

Vrste troškova

Gdje mogu pronaći informacije o troškovima u Poljskoj?

Informacije (uključujući informacije o troškovima) možete pronaći na službenom *web*-mjestu poljskog Ministarstva pravosuđa. Općenito je primjenjiv Zakon o sudskim troškovima u građanskim postupcima. To znači da svatko tko sudjeluje u pravnom postupku ili traži informacije o troškovima može lako pronaći odgovarajuća pravila.

Osobe kojima je otežano razumijevanje Zakona mogu zatražiti pomoć od svojih pravnih zastupnika (odvjetnika ili pravnog savjetnika). Stručni pravni zastupnici mogu pružiti informacije i pomoć u raznim postupcima i na drugim jezicima.

Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o troškovima u Poljskoj?

Informacije su dostupne samo na poljskom jeziku.

Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Poljski Zakon o građanskom postupku sadržava informacije o mirenju, u člancima od 183.¹ do 183.¹⁵ Nagrade za rad izmiritelja i naknade za njihove troškove utvrđene su u **Uredbi ministra pravosuđa od 30. studenoga 2003.** Međutim, trošak mirenja obično se ne smatra troškom za potrebe sudskog postupka, osim ako sud naloži mirenje.

Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

Web-mjesto s informacijama o troškovima

Web-mjesto **poljskog Ministarstva pravosuđa** dio je službenog *web*-mjesta **poljske Vlade**. Na njemu su opisani **pravosudni sustav** i pitanja koja se odnose na poljsko građansko pravo, uključujući sudske troškove. Na *web*-mjestu postoji poveznica na objašnjenje troškova u građanskim predmetima (samo na poljskom jeziku).

Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka?

Iznimno je teško predvidjeti prosječno trajanje pravnog postupka jer to ovisi o pravnoj i činjeničnoj složenosti predmeta.

Gdje mogu pronaći informacije o prosječnim ukupnim troškovima za pojedini postupak?

Unatoč gore navedenom, moguće je izračunati prosječne troškove postupka. Troškovi pravnog zastupanja definiraju se na početku postupka. Troškovi ovise o dogovoru između stranke i zastupnika. Što se tiče zastupanja po službenoj dužnosti, troškovi su predviđeni Uredbom.

Troškove postupka moguće je procijeniti i na sudu. Naknade su definirane u Zakonu o sudskim troškovima u građanskim predmetima i ovise o vrijednosti predmeta spora i prirodi predmeta (npr. trgovački spor ili razvod braka). Stranke mogu u obzir uzeti i trošak pozivanja vještaka.

Porez na dodanu vrijednost

Kako se dostavljaju te informacije?

Naknade i troškovi definirani u Zakonu o sudskim troškovima u građanskim predmetima oslobođeni su od poreza i stoga ne podliježu PDV-u. Pravna pomoć podliježe jedinstvenoj stopi PDV-a (23 %).

Koje su primjenjive stope?

Primjenjiva je stopa PDV-a 23 %. Usluge pravnih savjetnika i odvjetnika oporezuju se kao i druge usluge. Oporezivanje je utvrđeno zakonom o porezu na dodanu vrijednost.

Pravna pomoć

Primjenjiv dohodovni prag u građanskopravnom području

Osobe koje traže oslobođenje od troškova spora moraju podnijeti službeni zahtjev. Oslobođenje se može odobriti ako mogu dokazati da nisu u mogućnosti podmiriti troškove bez poteškoća za njih same ili njihove obitelji.

Isto tako, podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjavu u pisanom obliku navodeći sljedeće podatke: bračno stanje, dohodak, izvore prihoda i imovinu. Ako su ispunjeni gore navedeni uvjeti, sud će odobriti oslobođenje i, osim toga, dodijeliti će besplatnu stručnu pravnu pomoć (pravni zastupnik plaća se iz **državnog proračuna** na početku ročišta; na kraju sudskog postupka stranka koja je izgubila spor dužna je, na zahtjev stranke koja je dobila spor, nadoknaditi troškove).

Primjenjiv dohodovni prag u kaznenopravnom području

Nema utvrđenog dohodovnog praga. Opće je pravilo da podnositelj zahtjeva mora propisno dokazati da bi, uzevši u obzir njegovu obiteljsku financijsku situaciju, plaćanje troškova bilo opterećenje.

Primjenjiv dohodovni prag za žrtve u kaznenopravnom području

Nema utvrđenog dohodovnog praga. Pravna pomoć dodjeljuje se ako žrtva, kao stranka u postupku, nije u mogućnosti platiti troškove bez obzira na njezinu obiteljsku financijsku situaciju.

Ostali uvjeti za dodjeljivanje pravne pomoći žrtvama

Kako je gore navedeno, žrtva mora biti stranka u postupku. Tijekom istrage, žrtva je stranka po službenoj dužnosti. U fazi postupka pred sudom, ona mora dobiti status tzv. „oštećenika kao tužitelja” (na francuskom jeziku *partie civile*).

Ostali uvjeti za dodjeljivanje pravne pomoći optuženicima

Nema drugih uvjeta kojima se uređuje pravna pomoć optuženicima. Postoje, međutim, druge osnove za dodjeljivanje pravne pomoći optuženicima: Pravna je pomoć obvezna kada:

je optuženik maloljetna osoba

je optuženik gluhi, nijem ili slijep

postoji dobar razlog za sumnju u optuženikovu ubrojivost

sud smatra da je to potrebno zbog okolnosti koje ometaju obranu

se sudski postupak vodi na okružnom sudu, kao prvostupanjskom sudu, kada je osoba optužena za teško kazneno djelo ili je lišena slobode

se postupak vodi na Vrhovnom sudu.

Besplatni sudski postupci

U slučajevima javnog progona u kaznenim predmetima, troškovi se podmiruju iz državnog proračuna.

Maloljetnički predmeti su besplatni.

Tužitelji su u nekim slučajevima (npr. obveze uzdržavanja i uvredljive ugovorne odredbe) oslobođeni od sudskih troškova (članak 96. Zakona o troškovima u građanskim predmetima).

Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranci koja je dobila spor?

Opće je pravilo da je **stranka koja izgubi spor** dužna podmiriti bitne troškove postupka i stranci koja dobije spor nadoknaditi troškove pravnog zastupanja.

Troškovi koji se nadoknađuju navedeni su u poljskom Zakoniku o građanskom postupku (članci 98.-110.). Posebice, troškovi koji se nadoknađuju uključuju:

troškove ročišta, prijevoza, odgovarajući gubitak zarade i troškove pravnog zastupnika.

Naknade za vještake

Sud odlučuje o nagradi za vještake - ovisno o ciljevima predmeta, kvalifikacijama, trajanju i radnom opterećenju.

Naknade za prevoditelje i sudske tumače

Naknade ovise o tome je li prijevod/tumačenje naložila država ili su to zatražile fizičke osobe.

Uredbom o naknadama troškova stalnih sudskih tumača (koju je **Ministarstvo pravosuđa donijelo 25. siječnja 2005. - Zbornik zakona 2007/42, točka 265.**)

propisane su naknade koje plaćaju državne institucije. U skladu sa Zakonom, troškovi se utvrđuju prema sljedećim čimbenicima: izvorni i ciljni jezik (na osnovi općeg stajališta da je lakše pa stoga i jeftinije prevoditi sa stranog na materinji jezik). Drugi su čimbenici terminologija i razina specijalizacije.

Izvan javnog sektora troškovi se reguliraju ugovorom između prevoditelja/tumača i njegovog klijenta.

Izvori su:

Uredba ministra pravosuđa od 28. rujna 2002. o naknadama za usluge odvjetnika - Zbornik zakona 2002/163, točka 1 348.;

Zakon o troškovima u građanskim predmetima - Zbornik zakona 200/167, točka 1 398.;

Uredba ministra pravosuđa od 25. siječnja 2005. o naknadama za stalne sudske tumače - Zbornik zakona 2007/41, točka 265.

Povezani dokumenti

[Izvešće Poljske o analizi transparentnosti troškova](#) (396 Kb)

Posljednji put ažurirano: 04/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijeводе je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.